

Integraal Veiligheidsplan

Achterhoek Oost

2019 tot en met 2022

Voorwoord

Het veiligheidsbeleid van een gemeente wordt niet alleen door de gemeente zelf opgesteld. Dat is de reden dat dit plan een Integraal Veiligheidsplan heet. De veiligheid in een gemeente kan immers niet alleen door de gemeente gewaarborgd worden. Daar zijn allerlei anderen bij nodig, denk aan organisaties zoals de politie en de brandweer. Maar het meest belangrijk zijn onze inwoners. Om te zorgen voor een veilige leef- en werkomgeving is het belangrijk dat zoveel mogelijk mensen meedoen. Dat kan door elkaar te helpen als het even niet meer gaat, elkaar aan te spreken in de dagelijkse omgang, of door de politie te bellen als je een situatie niet vertrouwt.

In het Integrale Veiligheidsplan kan de gemeente natuurlijk niet bepalen wat haar inwoners doen. Daarom is dit plan beperkt tot dat wat de gemeente zelf kan en waarbij zij kan samenwerken met andere (overheids)organisaties. Dit gaat dan om allerlei onderwerpen. Denk aan het terugdringen van fietsendiefstal, het verbeteren van het veiligheidsgevoel van onze inwoners, zorgdragen voor een veilig uitgaansklimaat of ondernemers helpen hun werk veilig te kunnen uitvoeren.

Dit plan is bedoeld voor de periode van 2019 tot en met 2022. In de afgelopen vier jaar hebben de gemeenten Aalten, Berkelland, Oost Gelre en Winterswijk intensief samengewerkt in hun integrale veiligheidsbeleid. De aanleiding was de vorming van één politieteam voor de vier gemeenten. Samen met de teamchef van de politie en de officier van justitie kunnen de vier burgemeesters in de veiligheidsdriehoek bepalen welke prioriteiten in deze jaren voor alle partijen gelden. Deze samenwerking bevalt goed, het helpt focussen op de belangrijkste onderwerpen en het voorkomt dat gemeenten het wiel voor zichzelf opnieuw gaan uitvinden.

De samenwerking gaat ook verder dan alleen met de politie. Zo zijn voor de uitvoering van dit plan bijvoorbeeld ook de brandweer, de veiligheidsregio, het veiligheidshuis, de woningbouwcorporaties, het welzijnswerk, verslavingszorg, jongerenwerk en de geestelijke gezondheidszorg van belang. En natuurlijk opnieuw onze inwoners.

Als burgemeesters zijn wij er van overtuigd met dit plan een richting te geven voor de aankomende jaren waarin de bijdrage van iedereen binnen onze gemeenten van belang is. Op deze manier behouden we de oostelijke Achterhoek als een plek waar het veilig wonen, werken, leven en recreëren is.

Dhr. mr. A.B. Stapelkamp
Burgemeester Aalten

Dhr. drs. J.H.A. van Oostrum
Burgemeester Berkelland

Mevr. mr. A.H. Bronsvort
Burgemeester Oost Gelre

Dhr. B.J.J. Bengevoord
Burgemeester Winterswijk

Inhoudsopgave

Voorwoord	1
Inhoudsopgave	2
1. Inleiding	3
Aanleiding.....	3
Doel van IVP.....	3
Lokale prioriteiten	3
Veiligheidsindicatoren	3
Strategisch kader	4
Organisatie en Sturing.....	6
Plancyclus / verantwoording.....	7
2. Veilige woon- en leefomgeving.....	8
Subjectieve veiligheid.....	10
Samenvatting.....	12
3. Bedrijvigheid en veiligheid	13
Veilig uitgaan	13
Veilige evenementen	14
Veilig toerisme	15
Samenvatting.....	16
4. Jeugd en veiligheid	17
Jeugdcriminaliteit.....	17
Jeugd, alcohol en drugs	18
Aanpak seksuele uitbuiting en jeugdprostitutie / aanpak loverboys.....	18
Convenant Veilige School	18
Samenvatting.....	19
5. Fysieke veiligheid	20
Verkeersveiligheid	20
Brandweer en brandveiligheid.....	20
Het regionale risicoprofiel.....	21
Omgevingsveiligheid	22
Bevolkingszorg (Rampenbestrijding en crisisbeheersing)	22
Samenvatting.....	23
6. Integriteit en veiligheid	24
Polarisatie en radicalisering	24
Georganiseerde criminaliteit (Ondermijning).....	24
Samenvatting.....	26

1. Inleiding

Aanleiding

Het huidige Integrale Veiligheidsplan (IVP) Achterhoek Oost 2014 – 2018 loopt dit jaar af. Aangezien de gemeenten in Achterhoek Oost op het gebied van veiligheid intensief samenwerken en de gemeenten over hetzelfde basisteam van de politie beschikken is ook het nieuwe IVP gezamenlijk opgesteld. Hiermee wordt ook voorkomen dat bepaalde vormen van criminaliteit zich gaat verplaatsen naar buurgemeenten. Samen op dezelfde manier optreden maakt sterker en verbetert het opsporen en bestrijden van criminaliteit. Gezamenlijk werken we aan dezelfde prioriteiten en aan het veiliger maken van de gemeenten binnen Achterhoek Oost. Uiteraard blijft er lokaal ruimte voor specifieke onderwerpen.

Doel van IVP

Het IVP Achterhoek Oost 2019 – 2022 heeft tot doel om te komen tot een integrale aanpak op de verschillende veiligheidsvelden. De gehanteerde veiligheidsvelden komen uit de landelijke methode Kernbeleid Veiligheid. Door alle aspecten van veiligheid onder één paraplu samen te brengen wordt inzichtelijk gemaakt op welke beleidsterreinen veiligheid speelt en welke acties daaraan gekoppeld zijn.

Lokale prioriteiten

De lokale prioriteiten zijn onder andere gebaseerd op de criminaliteitscijfers van de politie. Daarnaast zijn deze prioriteiten naar voren gekomen tijdens gesprekken met verschillende samenwerkingspartners. De prioriteiten zijn niet in beton gegoten en kunnen worden bijgesteld indien er zich ontwikkelingen voordoen.

De lokale prioriteiten in het IVP 2019 – 2022 Achterhoek Oost zijn:

- *Woninginbraken (inclusief inbraak uit schuren)*
Woninginbraken behoort tot de zogenaamde 'High Impact Crimes'. Voor slachtoffers van woninginbraken is de impact ervan erg groot. Nadere toelichting in hoofdstuk 2.
- *Ondermijning*
Het thema ondermijning krijgt landelijk en regionaal veel aandacht. De gemeenten hebben nog onvoldoende in beeld wat er in Achterhoek Oost speelt, maar de risico's kunnen groot zijn. Nadere toelichting in hoofdstuk 6.
- *Geweld*
Geweld behoort ook tot de zogenaamde 'High Impact Crimes', zeker als het huiselijk geweld betreft. Nadere toelichting in hoofdstuk 2.
- *Jeugdoverlast en -criminaliteit*
Jeugd kan op verschillende vlakken overlast veroorzaken binnen de gemeente. In sommige gevallen kan dit zich ontwikkelen tot criminaliteit. Door in te zetten op jeugd wordt afglijding zoveel mogelijk voorkomen. Nadere toelichting in hoofdstuk 4.

Veiligheidsindicatoren

Op de volgende pagina staan twee tabellen. In tabel 1 worden de ontwikkelingen in criminaliteitscijfers weergegeven. Hoewel er veel meer categorieën zijn waarop wordt geregistreerd is voor de leesbaarheid een selectie gemaakt van criminaliteit met een hoge impact op het slachtoffer (zoals woninginbraak, geweld en overvallen) en veelvoorkomende criminaliteit, zoals fietsdiefstal en winkeldiefstal.

In tabel 2 wordt ingezoomd op de werkzaamheden en prestaties van de brandweer. Dit is gesorteerd per gemeente. In totaal zijn er negen brandweerposten in het werkgebied van deze gemeenten, waarvan twee in Aalten, vier in Berkelland, twee in Oost Gelre en één in Winterswijk. Elk van deze brandweerposten wordt volledig gerund door vrijwilligers in dienst van de Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland.

Incidenten	Aalten			Berkelland			Oost Gelre			Winterswijk		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Woninginbraak	24	36	37	71	89	75	35	62	62	72	53	35
Schuurinbraak	17	15	17	31	23	32	15	10	20	24	18	21
Geweld	42	68	38	92	123	116	96	79	91	135	154	105
Fietsendiefstal	63	67	37	95	41	66	104	119	76	148	86	76
Auto-inbraak	27	44	12	20	31	23	28	25	11	20	25	12
Auto diefstal	5	7	5	8	9	3	11	4	5	12	5	4
Vernieling	89	57	53	231	131	144	115	100	89	132	188	97
Overvallen	0	0	0	1	2	1	0	0	0	2	0	1
Diefstal/inbraak bedrijven	28	21	14	37	41	31	18	18	24	30	26	26
Winkeldiefstal	9	13	10	28	25	18	30	26	24	76	59	50
Jeugdoverlast	67	63	86	101	105	169	70	59	71	94	111	121

Tabel 1: Criminaliteitscijfers, ontwikkeling aantallen aangiftes of meldingen per gemeente in de jaren 2015-2017

Type	Aalten	Berkelland	Oost Gelre	Winterswijk
Aantal brand	30	65	42	56
Aantal hulpverlening	9	19	12	8
Aantal automatisch alarm	28	22	32	34
Paraatheid personeel	>98% ¹	>98%	>98%	>98%
Paraatheid materieel	>95%	>95%	>95%	>95%

Tabel 2: kerncijfers brandweer 2017

Strategisch kader

De 78 gemeenten uit Oost Nederland, Politie en Openbaar Ministerie werken samen in de aanpak van veiligheid. De strategie van de aanpak van veiligheid wordt op verschillende niveaus bepaald. Op regionaal niveau heeft dit geleid tot de Veiligheidsstrategie 2019 – 2022 en op lokaal niveau tot het IVP. In beide documenten zijn de prioriteiten benoemd voor de aankomende jaren.

Regionale prioriteiten

In de Veiligheidsstrategie 2015 – 2018 Oost Nederland is op basis van alle IVP's van de 78 gemeenten een aantal regionale prioriteiten bepaald. Uit de evaluatie van dit beleidsplan is gebleken dat een beleidsperiode voor vier jaar te lang is. Om die reden is de Veiligheidsstrategie 2019 – 2022 dynamisch. De strategische doelen liggen dan ook niet vast voor vier jaar en er is voldoende ruimte om in te spelen op ontwikkelingen en actualiteiten. Wel zijn er een viertal thema's benoemd waarop de regionale samenwerking zich met name gaat richten, te weten:

- Kwetsbare personen (zorg en veiligheid)
- Ondernijning
- Cybercrime/-fraude
- Informatievoorziening: is een randvoorwaarde voor een effectieve samenwerking en daarmee ook een geprioriteerd samenwerkingsthema.

Strategische partners

Strategische partners zijn partners waarmee op diverse veiligheidsthema's samengewerkt wordt en waarmee beleidsmatige afstemming cruciaal en onvermijdelijk is. Regionaal vindt er onder andere samenwerking plaats met het Veiligheidshuis Noord- Oost Gelderland, Veiligheidsnetwerk Oost Nederland en het Regionaal Informatie- en expertisecentrum (RIEC).

¹ Alleen post Dinxperlo heeft in de zomer van 2017 moeite gehad om voor meer dan 98% van de tijd in dienst te zijn.

De volgende partijen zijn betrokken:

Politie

Bij veiligheid wordt vaak eerst naar de politie gekeken. Dat is begrijpelijk want de politie vervult een essentiële rol in het bevorderen van de veiligheid en in het optreden tegen criminaliteit. Binnen de veiligheidszorg vormt de politiezorg een brug naar de partners in veiligheid.

Openbaar Ministerie

Het Openbaar Ministerie (OM) is verantwoordelijk voor de strafrechtelijke rechtshandhaving en heeft gezag over de opsporingstaken van de politie, waarmee een belangrijk deel van de politiecapaciteit is gemoeid. Voor de gemeente is het OM een belangrijke samenwerkingspartner, zeker waar het gaat om de aanpak van veelpleger, maar ook ondersteuning bij zaken die een gemeentelijke prioriteit hebben en een gezamenlijke aanpak vergen.

Veiligheidshuis Noord- Oost Gelderland (NOG)

Veiligheidshuis NOG is een samenwerkingsverband van Gemeenten, Justitie, Politie en zorgorganisaties. De partners uit deze organisaties komen samen in de vier Veiligheidskamers (o.a. Achterhoek). De vaste partners uit de strafrecht- en zorgketen en de gemeenten bespreken gezamenlijk keten-overstijgende problematiek die gebaat is bij een multidisciplinaire aanpak.

Regionaal Informatie- en Expertisecentrum Oost Nederland (RIEC ON)

De tien RIEC's en het Landelijk Informatie en Expertise Centrum (LIEC) ondersteunen partners bij de aanpak van georganiseerde criminaliteit. Met als doel samenwerking te stimuleren en de overheid en maatschappij weerbaarder te maken om zo ondermijning tegen te gaan.

Veiligheidsregio Noord- en Oost Gelderland

De Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland (VNOG) bestaat uit 22 gemeenten. Binnen de regio zijn in de 22 gemeenten 56 brandweerposten actief. Zij voeren de dagelijkse brandweezorg uit. Daarnaast is de VNOG actief bezig met het gezamenlijk (multidisciplinair) werken aan veiligheid. De afdeling Crisisbeheersing zorgt ervoor dat alle partners in veiligheid samenkomen en samen werken aan veiligheid. Hierbij kan gedacht worden aan de Brandweer, GHOR, Defensie, Politie maar ook aan Waterschappen, Openbaar Ministerie, Provincie en Rijkswaterstaat.

Veiligheidsnetwerk Oost Nederland

Veiligheidsnetwerk Oost Nederland is een samenwerkingsverband tussen diverse partners op het gebied van sociale veiligheid. Denk hierbij aan de politie, gemeenten, het Openbaar Ministerie, de belastingdienst, het CCV en RIEC Oost-Nederland.

Bij de start van het veiligheidsnetwerk Oost-Nederland zijn 6 thema's gekozen waarop partners de krachten bundelen. Het netwerk versterkt de regiefunctie van de (boven)lokale driehoeken, waarin burgemeester, officier van justitie en politiechef afspraken maken over het handhaven van de openbare orde en de aanpak van overlast en criminaliteit. De integrale veiligheidsplannen van de gemeenten zijn leidend voor de (boven)lokale veiligheidsaanpak..

Woningcorporaties

Het belang van een woningcorporatie vloeit voort uit het feit dat zij verhuurder is van vele woningen. Zij zijn niet alleen verantwoordelijk voor een goede staat van het verhuurde, maar ook voor de leefbaarheid van de directe omgeving van haar vastgoed. Ook dienen zij zorg te dragen voor een rustig woongenot van haar huurders. Dit geldt ook indien andere huurders dit verstoren door overlast. Ook in het kader van de aanpak van ondermijning is de woningcorporatie een belangrijke partner.

Welzijnsinstellingen

Bij het oplossen van problemen binnen de gemeenschap is er een belangrijke rol weggelegd voor welzijnsinstellingen. Verschillende instellingen zijn van belang voor het ondersteunen van hulpbehoevende inwoners van onze gemeente. Op het gebied van huiselijk geweld is

Veilig Thuis een belangrijke partner. Daarnaast spelen de verschillende jongerenwerkers binnen de gemeenten een belangrijke rol in de aanpak van jeugdoverlast en opbouwwerk.

Onderwijsinstellingen

Veiligheid krijgt ook steeds meer aandacht op de onderwijsinstellingen. Of het nu gaat om voorlichting over risicovol gedrag (alcohol en drugs) of concrete acties zoals controles van bromfietshelmen of fiets(verlichting). Scholen zijn daarbij belangrijke instellingen omdat zij de jongeren dagelijks meemaken en zaken via de scholen op een gestructureerde en directe wijze kunnen organiseren. Daarnaast dragen de onderwijsinstellingen hun steentje bij tijdens casus overleggen en aan vroeg signalering van radicalisering.

ODA

De ODA is verantwoordelijk voor de vergunningverlening (oprichten, verbouw, uitbreiding) aan bedrijven die vallen onder de Wet milieubeheer. Daarnaast bezoekt de ODA bedrijven die onder de Wet milieubeheer vallen om te controleren of het bedrijf zich aan de milieuregels houdt.

Overige instellingen

Naast de hierboven genoemde instellingen werkt de gemeente nog met veel partners samen. Voorbeelden hiervan zijn de horecaondernemers, bedrijven, winkeliers, GGD, organisatoren van evenementen, HALT, iriszorg etc.

Gemeente

Binnen de gemeente zijn er meerdere afdelingen of teams die zich inzetten voor de veiligheid van onze inwoners. Denk aan de handhavers, vergunningverleners en burgerzaken. Daarnaast hebben de medewerkers van de sociale dienst ook een belangrijke rol, door te beoordelen of mensen terecht of onterecht een uitkering ontvangen. De gemeente Aalten voert deze taak zelf uit, de gemeenten Berkelland, Oost Gelre en Winterswijk werken samen in de Sociale Dienst Oost Achterhoek (SDOA).

Organisatie en Sturing

Burgemeester

De burgemeester is wettelijk belast met de handhaving van de openbare orde en veiligheid en is daarvoor als eerste aanspreekbaar en politiek verantwoordelijk. De burgemeester heeft het opperbevel bij rampen, branden of grootschalige calamiteiten en is de gezagsdrager op het terrein van de openbare orde en veiligheid en hulpverlening.

Op basis van de Politiewet kan de burgemeester voor de uitoefening van het gezag de nodige aanwijzingen geven aan de politie. De burgemeester vervult in relatie tot deze wettelijke taken een coördinerende rol binnen het integraal veiligheidsbeleid. Als lid van het districtscollege (driehoeksoverleg: gemeente, politie en OM) heeft de burgemeester zicht op de uitvoering en de voortgang van het integraal veiligheidsbeleid. Deze positie maakt het mogelijk om in te grijpen wanneer het draagvlak vermindert, afspraken niet worden nagekomen of een koerswijziging nodig is.

College

Werkzaamheden van wethouders raken bijna zonder uitzondering het IVP waardoor veiligheid kan worden beschouwd als een collectieve verantwoordelijkheid van het gehele college. Veiligheid werkt door op vele terreinen en heeft daardoor raakvlakken met bijna alle gemeentelijke afdelingen. Om deze reden is het noodzakelijk dat het gehele college alert is op veiligheidsaspecten van het gemeentelijk beleid en een actieve rol vervult ten aanzien van IVP.

Gemeenteraad

De gemeenteraad zet veiligheid op de politieke agenda, stelt veiligheidsprioriteiten (kaders) vast en is (mede) betrokken bij het formuleren van de randvoorwaarden en/of middelen die nodig zijn voor een effectief IVP.

De raad stelt de kaders vast en heeft een controlerende taak. De burgemeester dient daarom verantwoording af te leggen over het door hem uitgevoerde gezag aan de gemeenteraad. Ook wordt er jaarlijks gerapporteerd aan de gemeenteraad over de voortgang.

Plancyclus / verantwoording

Het IVP Achterhoek Oost 2019 - 2022 heeft een looptijd van vier jaar. Jaarlijks wordt verantwoording aan de gemeenteraad afgelegd over de voornaamste activiteiten op de verschillende veiligheidsvelden.

Daarnaast wordt de gemeenteraad jaarlijks door de politie geïnformeerd over de criminaliteitscijfers en belangrijkste ontwikkelingen. Ook de VNOG informeert de gemeenteraad over de thema's waar zij dat jaar aan gewerkt hebben.

2. Veilige woon- en leefomgeving

In dit veiligheidsveld staan de veiligheid en leefbaarheid in de 'alledaagse woon- en leefomgeving', in de wijk, de buurt en de straat centraal. Een veilige woon- en leefomgeving is uit te drukken in de sociale en fysieke kwaliteit en in de objectieve en subjectieve veiligheid. De kwaliteit van een buurt, wijk of dorp wordt sterk beïnvloed door de relaties tussen mensen en de fysieke inrichting van de wijk. Het gaat om betrokkenheid van bewoners bij hun omgeving en elkaar. Inwoners en overheid hebben hierbij allebei verantwoordelijkheden. Een sociaal netwerk kan worden versterkt met WhatsApp groepen en de omgeving wordt netjes gehouden door het beheer van de openbare ruimte en handhaving op onder andere zwerfafval.

Het verschil tussen objectieve en subjectieve veiligheid zit in de beleving van de mensen. De misdaadcijfers in Achterhoek Oost zijn de afgelopen jaren sterk gedaald. Ten opzichte van 2016 laat 2017 een daling van 16% op het totaal aantal misdrijven zien². Dat hoeft niet te betekenen dat de bewoners van de dorpen en buurtschappen in Achterhoek Oost zich veiliger voelen. Uit een door de vier gemeenten uitgevoerd onderzoek kan geconcludeerd worden dat het aantal inwoners dat zich wel eens in meer of mindere mate onveilig voelt is toegenomen³. Het aantal respondenten dat echter ontwijkend gedrag vertoont en zich 's avonds onveilig voelt is een stuk lager dan eerdere jaren⁴.

Ook voor het op peil houden van zowel de objectieve als de subjectieve veiligheid hebben inwoners en overheid verantwoordelijkheden. Het is zelfs van groot belang dat ze met elkaar samenwerken. Bijvoorbeeld de WhatsApp groepen die helpen het sociale netwerk te versterken, maar ook stimuleren om verdachte situaties eerder te melden bij de politie. Op haar beurt is de politie daarmee in staat om sneller op te treden, zichtbaarder in de wijk te zijn en de misdaadcijfers laag te houden.

Woninginbraken, inclusief diefstal uit schuren

Het aantal woninginbraken kende een hoogtepunt in het jaar 2016. In de gemeente Winterswijk is het aantal woninginbraken sinds 2015 aan het dalen, terwijl de andere gemeenten juist met een hoog aantal woninginbraken zitten. Het aantal inbraken in schuren is tot en met 2017 juist gestegen.

In alle gemeenten is sprake van een netwerk van WhatsApp groepen. Dit zijn groepen waarvoor bewoners van een bepaalde buurt of buurtschap zich hebben aangemeld om gezamenlijk uit te kijken naar verdachte situaties. Deze groepen worden in de gemeenten aangekondigd met bordjes langs de kant van de weg. Deze groepen hebben een enorme groei gekend gedurende 2015 en 2016, maar lijken nog maar beperkt invloed te hebben op het aantal meldingen dat bij de politie binnenkomt. Juist die meldingen zijn van groot belang en verdienen hernieuwde aandacht.

Speciale aandacht gaat daarbij uit naar de buurtschappen en de buitengebieden. Hier zijn het niet alleen de woningen, maar juist de schuren waar wordt ingebroken. Door een lagere bevolkingsdichtheid kan dit eenvoudiger ongezien. Op pagina 25 wordt nader ingegaan op het Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO) in het buitengebied. Bij het ontwikkelen van dat keurmerk wordt dit onderwerp ook meegenomen.

Geweld, inclusief huiselijk geweld

Huiselijk geweld is geweld dat door iemand uit de huiselijke kring van het slachtoffer is gepleegd. Tot de huiselijke kring worden gerekend de (ex-)partner, gezinsleden, familieleden of huisvrienden. Onder huiselijk geweld is te verstaan: lichamelijk en psychisch geweld, bedreiging, belaging (stalking), kindermishandeling en zeden gerelateerde delicten zoals incest.

² Bron: jaarcijfers politie 2017

³ Leeuwen, R. van, 2018, pp. 23 e.v.

⁴ Leeuwen, R. van, 2018, pp. 27 e.v.

De sociale wijkteams per gemeente⁵ zijn samen met de wijkagenten de aangewezen partijen om zo vroeg mogelijk huiselijk geweld in beeld te krijgen. Bij het constateren wordt Veilig Thuis ingeschakeld voor een eerste advies. Een uitkomst kan zijn dat de burgemeester wordt geadviseerd om de pleger een tijdelijk huisverbod uit te reiken. Dit kan in eerste instantie voor een periode van tien dagen en kan daarna nog met (maximaal) achttien dagen worden verlengd.

Het tijdelijk huisverbod heeft vier doelen, veiligheid creëren voor de slachtoffers, het doorbreken van de geweldsspiraal, een signaal geven aan de samenleving dat huiselijk geweld niet wordt geaccepteerd en een periode van rust en bezinning tot stand brengen waarin hulpverlening gestart kan worden. Er wordt samengewerkt met justitie via het casusoverleg in het Veiligheidshuis Noord- en Oost-Gelderland.

Voor uitgaansgeweld wordt verwezen naar het hoofdstuk bedrijvigheid en veiligheid.

Dienstverlening politie

Na de vorming van de Nationale Politie zijn de politiebureaus in Aalten en Lichtenvoorde gesloten. De politiebureaus in Winterswijk en Borculo gelden nu als opkomstlocatie voor de politie Achterhoek Oost. De keuze om als één team vanuit twee bureaus te werken is omdat de afstanden in het werkgebied groot zijn. Voor de inwoners van de gemeenten Oost Gelre en Aalten heeft de politie een servicepunt geopend in de betreffende gemeentehuizen. Deze kennen beperkte openingstijden en een beperkte dienstverlening aan haar inwoners.

De wijkagenten in de vier gemeenten experimenteren met verschillende werkwijzen om het contact met de inwoners van hun wijken te versterken. Denk aan spreekuren of spreektafels. Deze initiatieven worden door de gemeenten op de voet gevolgd en waar mogelijk ondersteund.

Handhaving

Handhaving van wet- en regelgeving vindt niet alleen plaats door de politie. De gemeenten hebben elk hun eigen BOA's openbare ruimte in dienst. Het handhaven van alle regels is onmogelijk, immers is de capaciteit maar beperkt. Om die zo effectief mogelijk in te zetten worden er prioriteiten gesteld. Deze worden jaarlijks tot uitdrukking gebracht in het Handhaving Uitvoeringplan of de werkplannen. De handhavers openbare ruimte richten zich onder meer op gastheerschap, toezicht in het centrum en de wijken, wrakfietsen, zwerffietsen, het verkeerd aanbieden van huisvuil de aanpak van hondenpoep, uitvoering van het Digitaal Opkopersregister (DOR) en dierenoverlast.

De samenwerking met de politie wordt steeds verder geïntensiveerd en de BOA's worden ingezet om samen met de politie de plekken waar veel overlast is aan te pakken. In algemene zin merken de BOA's dat de politie steeds vaker een beroep doet op de BOA's in het kader van overlast (zoals woonoverlast, afvaldumping en hangjongeren). Zie daarvoor ook de VNG notitie "Omdat de burger dat van ons verwacht"

In de Achterhoek is door zeven gemeenten (Berkelland, Bronckhorst, Doetinchem, Montferland, Oost Gelre, Oude IJsselstreek en Winterswijk) een uitwisselingsconvenant gesloten. Dit maakt het mogelijk om in elkaars gemeente BOA's taken te laten uitvoeren in de openbare ruimte inclusief Drank- en Horecawet. Zo kan gericht toezicht worden ingezet bij grote evenementen of binnen lokale horeca door onbekende toezichthouders.

⁵ Deze zijn per gemeente anders ingericht en worden anders genoemd: in Aalten is dit het ondersteuningsteam of team Zorg en Inkomen, in Berkelland zijn dit de Voormekaartteams, in Oost Gelre en Winterswijk het Sociaal Team.

Jaarlijks wordt in elke gemeente een Handhavingsuitvoeringsplan (HUP) of werkplan opgesteld. In dit plan wordt uitgewerkt hoe toezicht en handhaving in dat jaar ingezet gaat worden en hoeveel tijd besteedt wordt aan de prioriteiten voor dat jaar. De in dit IVP gestelde prioriteiten zijn input voor het HUP. Andere beleidsstukken die gebruikt worden voor het opstellen van het HUP zijn het WABO-beleidsplan, beleidsregels wet Damocles, beleidsregels wet Bibob, het Horecaconvenant en coffeeshopbeleid. Elk voor zover aanwezig in de betreffende gemeenten.

Daarnaast wordt de omgeving ook in de gaten gehouden door toezichthouders van de Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland en door toezichthouders van de Omgevingsdienst Achterhoek.

Overlast door personen met verward gedrag

Personen met verward gedrag vormen niet primair een veiligheidsprobleem. De reden dat het wel een onderwerp is in het integrale veiligheidsbeleid van de gemeenten in Achterhoek Oost is dat verward gedrag een sterke invloed kan hebben op de sociale kwaliteit in de buurt en/of de subjectieve veiligheid van onze inwoners. Bovendien is het vaak de politie die als eerste opgeroepen wordt als er escalatie dreigt.

In de Achterhoek wordt een integrale aanpak uitgewerkt door medewerkers van de gemeente en de Veiligheidskamer Achterhoek. Het gaat hier vooral om personen zo vroeg mogelijk in beeld krijgen en zorg te bieden om escalatie te voorkomen. Dat is niet altijd mogelijk, als er escalatie dreigt is het goed om alternatieven achter de hand te hebben in plaats van de politie er alleen voor te laten staan.

Daarnaast is er op bestuurlijk niveau contact tussen gemeenten, politie en zorginstellingen om vooruitlopend op een structurele oplossing op kortere termijn de knelpunten voor de diverse partijen te verlichten. Tenslotte zijn er zowel op lokaal niveau als in de regionale Veiligheidskamer casus-overleggen ingericht.

Subjectieve veiligheid

Veiligheidsonderzoek⁶

In het najaar van 2017 en het voorjaar van 2018 hebben de vier gemeenten een onderzoek naar de veiligheidsbeleving in Achterhoek Oost laten uitvoeren. Ten opzichte van eerdere onderzoeken geven de gevraagde inwoners aan zich een beetje minder veilig te voelen. Desondanks zijn de woorden die het meest gebruikt worden om de eigen buurt te beschrijven rustig, veilig en gezellig.

Er is een stijging waarneembaar in de inschatting van de hoeveelheid criminaliteit die plaatsvindt. Men ervaart meer criminaliteit dan voorheen. Ook in de inschattingskans om slachtoffer te worden is een stijging te zien, men schat bijvoorbeeld de kans om slachtoffer te worden van woninginbraak hoger in.

Het gemiddelde rapportcijfer voor de veiligheid in de eigen buurt is over de afgelopen jaren ongeveer gelijk gebleven met een 7,5. Verder kan er uit de gegevens geconcludeerd worden dat inwoners in het buitengebied zich gemiddeld gezien iets onveiliger voelen, dan in de kern van de gemeenten.

Uit de gegevens kan geconcludeerd worden dat slachtofferschap een belangrijke factor is in het bepalen van angst of onveiligheidsgevoelens en een verklaring geeft voor de verhoging van de inschattingskans op een woninginbraak. Ook de mate waarin men zichzelf kan beschermen speelt een belangrijke rol, evenals de leeftijd, het geslacht en de locatie van inwoners. Vrouwen voelen zich over het algemeen onveiliger dan mannen, ook ouderen in de categorie 65- plus voelen zich onveiliger.

⁶ Leeuwen, R. van, 2018. Afstudeeronderzoek in opdracht van de gemeenten Aalten, Berkelland, Oost Gelre en Winterswijk

Om de zelfredzaamheid te verhogen en de inschattingkans op woninginbraken te verbeteren kan er gebruik gemaakt worden van informatiecampagnes, om zo inwoners beter van informatie te voorzien. Daarnaast is het belangrijk om vervolgonderzoek te doen om de veiligheidsbeleving te blijven monitoren, zowel voor de regio Achterhoek Oost evenals de verschillen in veiligheidsbeleving tussen de kern van de gemeenten en het buitengebied.

Veiligheidsbeleving per gemeente

<i>Woongebied</i>	<i>Gemiddeld cijfer</i>
Aalten kern	7,7
Aalten buitengebied	7,5
Berkelland kern	7,6
Berkelland buitengebied	7,5
Oost Gelre kern	7,5
Oost Gelre buitengebied	7,8
Winterswijk kern	7,5
Winterswijk buitengebied	7,4

Tabel 3: Gemiddeld rapportcijfer per woongebied

Woonoverlast

Overlast tussen burens kan ontstaan in alle wijken. Dit kan bestaan uit grote of kleine problemen of irritaties. De gemeenten willen inwoners die er zelf niet meer uit komen met hun burens graag helpen en hebben daarvoor buurtbemiddeling beschikbaar. Dit zijn getrainde vrijwilligers die in de meeste gevallen tot een oplossing met de wederzijdse burens weten te komen.

In sommige gevallen lukt het echter niet om tot een oplossing te komen, ondanks inzet van buurtbemiddeling, de wijkagent, sociale (wijk)teams of andere hulpverleningsorganisaties. Sinds 1 juli 2017 hebben de burgemeesters de mogelijkheid om op basis van de wet woonoverlast specifieke gedragsaanwijzingen te geven aan overlastgevers. Deze bevoegdheid wordt een 'ultimum remedium' genoemd, dat wil zeggen dat als niets anders meer werkt, de burgemeester deze mag inzetten. Elke gemeente mag hiervoor –mits dit zo in de APV is opgenomen- een verordening opstellen. Daarin staan de spelregels wanneer de burgemeester een gedragsaanwijzing mag opleggen, deze verordeningen zijn eind 2018 in ontwikkeling of net vastgesteld.

Samenvatting

Thema	Wat gaan we er voor doen?
Veilige woon- en leefomgeving	✓ Inzetten op meldingsbereidheid via WhatsApp groepen.✓ Opleggen dwangsom bij aantreffen inbrekerswerktuig✓ Deelname aan het casusoverleg Huiselijk Geweld in de veiligheidskamer✓ Stimuleren contact wijkagenten met inwoners✓ Inzetten preventieactiviteiten op veelvoorkomende criminaliteit (besmettingsbrieven woninginbraken, witte voetjes acties, donkere dagen offensief, dag van de veiligheid etc.)✓ Toezicht & Handhaving op basis van het lokale Handhavings-uitvoeringsplan.✓ Vroegsignaleren en zorg bieden aan personen met verward gedrag✓ Voorlichting over mogelijkheden de eigen veiligheid te vergroten✓ Herhaling onderzoek veiligheidsbeleving in 2021

3. Bedrijvigheid en veiligheid

Veilige winkelgebieden en bedrijventerreinen

In het algemeen geldt dat inbraken, diefstallen en overvallen in winkels en bij bedrijven voor overlast en een gevoel van onveiligheid zorgen. Preventie is hier het juiste middel tegen. Veilige winkelgebieden en bedrijventerreinen krijgen, gelet op het relatief lage aantal winkeldiefstallen / bedrijfsinbraken in Achterhoek Oost, geen specifieke prioriteit.

Toch is er, vanuit het oogpunt van veiligheid, aandacht voor de winkelgebieden en bedrijventerreinen. De focus ligt op het voorkomen van winkeldiefstal en bedrijfsinbraken. Reden hiervoor is de enorme impact die, ook een eenmalige diefstal, heeft op de betrokkenen. Ondernemers, politie en gemeente werken zodanig samen dat criminelen geen kans hebben.

In een aantal gemeenten in Achterhoek Oost wordt dit gedaan door samen te werken binnen het Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO). Dit Keurmerk kan afgegeven worden voor winkelgebieden (KVO-W) en bedrijventerreinen (KVO-B). Binnen de gemeenten Aalten, Berkelland en Winterswijk zijn KVO-W en KVO-B certificaten afgegeven. Het keurmerk gaat uit van vrijwillige samenwerking, het is niet mogelijk om dit eenzijdig op te leggen. In de gemeente Oost Gelre zijn deze certificaten verlopen aangezien de ondernemers en bedrijven de hercertificering te kostbaar vonden. In bestaande overlegstructuren tussen de Gemeente, Politie, Beveiligingsbedrijf en VNOG krijgt dit onderwerp wel de nodige aandacht.

Tot slot hebben de veiligheidspartners een luisterend oor voor onze oplettende ondernemers. Als er vermoedens zijn van zaken die het daglicht niet kunnen verdragen dan treden de veiligheidspartners daar actief tegen op. Om dit te kunnen bereiken wordt de aankomende periode de samenwerking tussen ondernemers, boa's, politie en particuliere beveiliging geïntensiveerd. Onderling werken ondernemers ook actief samen om overlast en diefstallen te voorkomen. Zij melden verdachte situaties of personen bij elkaar via WhatsApp-groepen en stellen de politie hiervan op de hoogte.

Veilig uitgaan

Horecaconvenant

De centra van Aalten, Dinxperlo, Groenlo, Lichtenvoorde, Borculo, Neede, Ruurlo, Eibergen en Winterswijk trekken uitgaanspubliek aan. De toeloop is groot, dat heeft vandalisme, overlast, diefstal en geweld tot gevolg. Op al deze plekken moet het uitgaanspubliek een leuke, gezellige en veilige avond kunnen hebben. De gemeenten werken daarom samen met de commerciële horeca, Politie en Koninklijke Horeca Nederland. Binnen alle gemeenten vindt (bestuurlijk) overleg plaats met deze partijen. De horeca is betrokken en neemt haar verantwoordelijkheid als het gaat om alle horeca-aspecten, inclusief veiligheid. Deze samenwerking is geformaliseerd door het opstellen van een Horecaconvenant. Aanvullend op bestaande regelgeving worden afspraken gemaakt met als doel het creëren van een veilig uitgaansklimaat. Ook is het mogelijk dat de horecaondernemer zelf overlastgevers uit zijn of haar zaak weert door het opleggen van een individuele of collectieve horeca-ontzegging.

Mochten er zich toch incidenten voordoen, dan handhaaft de politie de openbare orde en veiligheid. Om adequaat op te kunnen treden tijdens de uitgaansnachten zet de politie extra personeel in en zijn zij voor de horecaondernemers direct bereikbaar via de horecatelefoon. De Politie en Gemeenten hebben nauw contact als er zich incidenten hebben voorgedaan. Indien blijkt dat er nootdruge overlastgevers zijn dan kan er, op basis van de Algemene Plaatselijke Verordening (APV), een gebiedsontzegging worden opgelegd. Hiernaast kan de gemeente, bij terugkerende klachten, als sanctie tijdelijk het horeca convenant opzeggen en de gelegenheid tijdelijk om 02.00 uur sluiten in plaats van 04.00 uur.

Preventie- en Handhavingsplan

Naast het horecaconvenant wordt er uitvoering gegeven aan het Preventie- en Handhavingsplan (PenH-plan). Het opstellen van een gezamenlijk PenH-plan is een verplichting op basis van de Drank- en Horecawet. In het PenH-plan worden de hoofdzaken uit het beleid met betrekking tot preventie van alcoholgebruik, vooral onder jongeren, beschreven. Daarnaast wordt er ook in gegaan op toezicht- en handhaving. De aankomende periode willen de gemeenten efficiënt handhaven: Het doelmatig inzetten van de toezichts- en handhavingscapaciteit gericht op naleving van alcohol gerelateerde wet- en regelgeving, o.a. drank- en horecawet en de APV. Daarvoor is in 2017 een samenwerkingsconvenant opgesteld om uitrui van boa's (drank- en horeca en openbare ruimte) mogelijk te maken. De aankomende jaren wordt deze samenwerking geïntensiveerd.

Keten en hokken

Niet alleen de horecagelegenheden zijn ontmoetingsplaatsen voor jong en oud. In Achterhoek Oost ontmoeten, vooral jongeren, elkaar ook in hokken en keten. Er zijn drie verschillende soorten hokken en keten te onderscheiden:

1. Huiskamerkeet
2. Buurtkeet
3. Commerciële keet

De huiskamerketen passen binnen de bestaande wet- en regelgeving. Deze variant is toegestaan op grond van de bepalingen van de Drank- en Horecawet. Buurtketen moeten gezond en veilig zijn. De aanpak is gericht op preventie. Dit betekent dat de jeugd bewust wordt gemaakt over het beheer en gebruik van 'hun' keet en over verantwoord alcoholgebruik. Ook de ouders worden hier nadrukkelijk bij betrokken. Is er echter sprake van acuut gevaar dan zal in overleg met de 'keet' de nodige maatregelen getroffen worden. De commerciële keten moeten dicht. Alcohol wordt voor een winstgevend tarief aangeboden, dat is niet toegestaan. Om die reden is de aanpak gericht op handhaving.

Veilige evenementen

Binnen de gemeenten in Achterhoek Oost vinden veel evenementen plaats, van klein tot groot. De uitgangspunten in het evenementenbeleid van de gemeenten uit Achterhoek Oost zijn leidend. De burgemeester is bevoegd om maatregelen te nemen om de veiligheid en de gezondheid van de bezoekers van het evenement te waarborgen. Dit wordt vastgelegd in een evenementenvergunning. Bij het beoordelen van de aanvraag van een dergelijke vergunning houdt de burgemeester rekening met diverse belangen. De gemeente gaat daarom in een vroeg stadium in overleg met de organisatoren.

Zowel de burgemeester, als verantwoordelijke voor de openbare orde en veiligheid, als de organisator is verantwoordelijk voor een veilig verloop van een evenement. Het verdelen van deze verantwoordelijkheden gebeurt door het maken van afspraken. Dit kan via een veiligheidsplan of simpelweg door het opnemen van voorschriften in een vergunning. Afhankelijk van de categorie waar een evenement in valt, vindt (multidisciplinaire) voorbereiding van het evenement plaats.

Risicoscan

In Achterhoek Oost worden, aan de hand van de risicoscan van de Veiligheidsregio Noord- en Oost Gelderland (VNOG), evenementen ingedeeld in een drietal categorieën;

- A – evenementen (regulier)
- B – evenementen (aandacht)
- C – evenementen (risico)

De C – evenementen worden altijd met alle hulpverleningsdiensten voorbereid. Dit is noodzakelijk om een evenement veilig te kunnen laten verlopen. Aan Brandweer, Geneeskundige Hulpverlening (GHOR) en Politie wordt advies gevraagd. De VNOG zorgt dat de hulpdiensten samenwerken in de voorbereiding en tijdens een eventueel incident. Uiteindelijk bepaalt de gemeente als bevoegd gezag op basis van de adviezen van de hulpverleningsdiensten, welke vergunningsvoorwaarden er opgelegd worden.

De gemeente Oost Gelre werkt sinds september 2018 met LiveEvents. LiveEvents is een online platform dat het proces van risicoclassificatie tot en met de operationele voorbereiding op een evenement ondersteunt. De aankomende periode zal gekeken worden of ook de gemeenten Aalten, Berkelland en Winterswijk gebruik gaan maken van LiveEvents. De meerwaarde zit onder andere in het delen van informatie, een geïntegreerde risicoscan en de beschikbaarheid van informatie voor de operationele diensten. De integrale aanpak resulteert uiteindelijk in een betere voorbereiding van evenementen.

Toezicht en handhaving vinden plaats door het uitvoeren van een voor- en naschouw in verband met schade aan het terrein. Dit wordt gedaan door de organisatie, gemeente en/of hulpdiensten. Er wordt dan gecontroleerd op toegankelijkheid van het terrein bij incidenten en algehele (brand)veiligheid (o.a. bouwconstructies/ deelnemende voertuigen/ bak- en braadinrichtingen). Daarnaast wordt tijdens het evenement gecontroleerd op alcoholverstrekking en geluidsnormen. Het algehele uitgangspunt is dat zowel voor, tijdens als na het evenement de schouw / controle multidisciplinair (gemeente, politie, brandweer, ODA, GHOR, organisatie) plaatsvindt.

Veilig toerisme

Veilig toerisme heeft betrekking op de onveiligheid die zich kan voordoen in en rond recreatiegebieden zoals natuurgebieden, recreatieplassen, vakantieparken en rond kampeerterrinen. De risico's betreffen onder meer beroving, diefstal uit of van vaartuigen / vakantiehuizen, geweldpleging, overlast en vernielingen. In Achterhoek Oost zijn er op dit gebied vrijwel geen meldingen. Wel is er een aantal vakantieparken in het gebied waar overlast ontstaat door illegale permanente bewoning. De gemeenten zien erop toe dat dit zoveel mogelijk beperkt wordt. Daar waar dit ontstaat door arbeidsmigranten wordt ook contact gezocht met de betreffende werkgevers (uitzendbureaus) voor het zoeken naar een structurele oplossing.

Naast de hierboven genoemde vormen van criminaliteit kan het ook gaan om concentraties van 'minder zichtbare' vormen van criminaliteit, waarbij niet zozeer toeristen rechtstreeks het slachtoffer zijn. Bepaalde locaties kunnen namelijk een knooppunt zijn van verschillende vormen van georganiseerde criminaliteit (drugsgelateerd, heling, mensenhandel). Het geïsoleerde karakter van de locatie kan dan zowel faciliterend als camouflerend werken. De gemeenten werken onder andere samen met Politie, Brandweer en de Sociale Dienst Oost Achterhoek (SDOA) om zicht te krijgen op deze problematiek en grijpt waar nodig in. Het doel bij het toezicht op recreatieterreinen is het beschermen van de recreatieve functie van deze gebieden of het eventueel herstellen ervan.

Samenvatting

Thema	Wat gaan we er voor doen?
Veilige winkelgebieden en bedrijventerreinen	✓ KVO-W en KVO-B voortzetten en indien gewenst winkelgebieden / bedrijventerreinen hercertificeren. ✓ Integraal overleg tussen winkels, bedrijven en de veiligheidspartners. ✓ Preventieactiviteiten ter voorkoming van winkeldiefstal en bedrijfsinbraken.
Veilig uitgaan	✓ Uitvoering geven aan het Horecaconvenant. ✓ Jaarlijks vindt er (bestuurlijk)overleg plaats tussen de Gemeente, Koninklijke Horeca Nederland en de veiligheidspartners. ✓ Uitvoering geven aan het Preventie- en Handavingsplan. ✓ Preventieactiviteiten gerelateerd aan de aanwezige hokken- en keten. ✓ In overleg met de politie wordt aan notoire overlastplegers een gebiedsontzegging opgelegd.
Veilige evenementen	✓ Uitvoering geven aan het lokale evenementenbeleid. ✓ Risicovolle en grote evenementen worden multidisciplinair voorbereid. ✓ LiveEvents structureel als middel inzetten in de voorbereiding van evenementen of de haalbaarheid onderzoeken.
Veilig toerisme	✓ Integrale controle op o.a. illegale bewoning op vakantieparken en campings.

4. Jeugd en veiligheid

Kinderen en jongeren hebben bij hun groei naar zelfstandigheid en deelname aan de maatschappij de volle aandacht en steun van volwassenen (ouder/verzorgers/leerkrachten etc.) nodig. Het aanleren van een stelsel van waarden en normen vormt daarbij een belangrijk onderdeel. De overheid kan en wil de opvoedende taken van ouders en opvoeders niet overnemen. De overheid kan wel in voorwaardenscheppende zin het nodige doen. Mede daarom wordt ook binnen het veiligheidsbeleid bezien hoe onze jeugd er voor staat.

Een klein percentage jongeren raakt echt in de problemen of vervalt in criminaliteit. In dit kader gaat de aandacht vooral uit naar risicojongeren en probleemjongeren. Het is zaak goed in kaart brengen of er rond deze categorie een sluitend netwerk is. Dat netwerk bestaat uit het geheel van instellingen dat preventief, repressief of curatief met jongeren in aanraking komt, zoals Jeugdbescherming Gelderland, School Maatschappelijk Werk, Leerplicht, onderwijs, politie/justitie, partners in het Veiligheidshuis, IrisZorg, Centrum voor Jeugd en Gezin, jongerenopbouwwerk en Veilig Thuis etc.

Een sluitend netwerk is in de eerste plaats in het belang van jongeren zelf maar ook in het belang van de samenleving. Hoe dan ook geldt dat vroegtijdig, snel en adequaat handelen de beste waarborgen geeft voor succesvolle interventie. Waar in deze notitie over jeugd gesproken wordt, gaat het vooral om de leeftijdsgroepen 12 tot en met 17 jaar en 18 tot en met 23 jaar.

Jeugdcriminaliteit

Soms wordt het al als hinderlijk ervaren wanneer een groep jongeren regelmatig op dezelfde plek samenkomt. In die gevallen zegt dat wellicht iets over de jongeren, maar ook iets over het tolerantieniveau van de omgeving. Van een andere orde is het wanneer er sprake is van (structureel) overlastgevend gedrag, lawaai, zwerfvuil, vernieling, scheuren met scooters en/of auto's of alcoholgebruik. Binnen enkele groepen zijn er jongeren die zich bewust normoverschrijdend en crimineel gedragen en zich maar moeilijk laten corrigeren door politie of jongerenwerkers.

Zorgjongeren worden in alle gemeenten lokaal besproken in een overleg waarin vertegenwoordigers zitten van politie, zorgcoördinator voortgezet onderwijs, jongerenwerk, IrisZorg, GG-Net, leerplicht en Ondersteuningsteam. Justitiële- en risicojongeren worden daarnaast in de veiligheidskamer Achterhoek besproken in het desbetreffende casusoverleg. Daarbij zijn bovendien organisaties als het Openbaar Ministerie, de politie, (jeugd)reclassering en de raad voor de kindbescherming betrokken.

Jeugdoverlast en jeugdgroepen

Afgelopen jaar is in elk van de vier gemeenten een of meerdere groepsscans uitgevoerd. Bij het uitvoeren van een groepsscan analyseert de politie over welke informatie zij beschikt bij de jeugdgroep in kwestie. Dit geeft een eerste beeld van de overlast van een bepaalde jeugdgroep. Aan de hand van de groepsscan wordt een plan van aanpak gemaakt. Dit plan van aanpak wordt uitgewerkt door de gemeente en politie in een samenwerking met bijvoorbeeld de veiligheidskamer Achterhoek iriszorg, jongerenwerkers, scholen, BOA's en andere noodzakelijke partijen afhankelijk van de situatie. Gezamenlijk gaan zij aan de slag om de jongeren of eventueel hun ouders/verzorgers te bereiken.

Haltafdoening

De Haltafdoening behelst het uitvoeren van een taak- en/of werkstraf (vaak ook onder aanbieding van excuses aan de getroffene(n)) en worden beschouwd als een zogenaamde buiten-justitiële afhandelingen. Voorwaarde voor een Haltafdoening: het betreft een eerste overtreding en een niet te zwaar delict. De jongere krijgt hierdoor geen aantekening of een strafblad. Deze Haltafdoening kan gedaan worden door de politie maar ook door de BOA, mits deze daartoe is aangewezen. Daarnaast geeft Halt voorlichtingen op scholen in Aalten en Berkelland over diverse onderwerpen als sexting, de politie is je beste vriend en veilig omgaan met vuurwerk. In Oost Gelre en Winterswijk wordt dit door het jongerenwerk gedaan.

Jeugd, alcohol en drugs

In de afgelopen jaren is het steeds duidelijker geworden wat de schadelijke gevolgen zijn van (overmatig) alcoholgebruik voor de gezondheid en ontwikkeling van tieners. Alcoholgebruik is vaak zowel oorzaak als gevolg van bredere problematiek zoals gedragsstoornissen, schoolverzuim en agressief gedrag. De gezondheidsrisico's van cannabisproducten (marihuana en hasj) zijn relatief onschuldig in vergelijking met de gezondheidsrisico's van alcoholmisbruik. Cannabis heeft geen sterk verslavende werking. Het risico van afhankelijkheid neemt wel toe bij langdurig frequent gebruik. De gemeenten in Achterhoek Oost besteden aandacht aan alcoholmatiging onder jongeren in het handavings- en preventieplan. De gemeente Berkelland gaat actief het aantal keten in het buitengebied inventariseren.

Hoewel de regelmatige Emovo-onderzoeken⁷ (die in 2019 opnieuw wordt uitgevoerd) iets anders laten zien, zijn er signalen dat in de Achterhoek Oost het drugsgebruik is toegenomen. Drugs zijn zeer verslavend en richt voor de gebruiker en zijn/haar omgeving grote schade aan. De GGD, IrisZorg en Tactus (instelling voor verslavingszorg) zijn actief op dit gebied, onder andere door het geven van voorlichting op scholen. Samen met de genoemde instellingen proberen de gemeenten het drugsgebruik te beperken. Daarnaast treden gemeente en politie actief op als illegale productie, handel of gebruik van drugs wordt aangetroffen.

Aanpak seksuele uitbuiting en jeugdprostitutie / aanpak loverboys

Er is een meldpunt Jeugdprostitutie Achterhoek. Seksuele uitbuiting en jeugdprostitutie komen ook in Achterhoek Oost voor, al is er niet veel van bekend. Binnen het Veiligheidshuis loopt het project jeugdprostitutie en loverboys/pooierboys. Een goede samenwerking tussen gemeente, politie en hulpverlenende organisaties heeft geleid tot een ketenaanpak, waardoor er heel alert op signalen van hulpverleners en meldingen van betrokkenen kan worden ingegrepen in uiterst schrijnende situaties. De ketenaanpak is gestart met een meldpunt Jeugdprostitutie Achterhoek, dat is ondergebracht bij Veilig Thuis. Het meldpunt is telefonisch 24 uur per dag, 7 dagen per week bereikbaar.

Jongeren en social media (sexting)

Sexting is het versturen van seksueel getinte berichten, foto's en video's. Op de basisschool besteedt HALT in de voorlichtingslessen ook aandacht aan sexting en de gevolgen en gevaren van het gebruik van sociale media.

Convenant Veilige School

Scholen zijn een ontmoetingsplaats voor veel jongeren. Scholen moeten een veilige omgeving bieden waar leerlingen en docenten zich op hun gemak voelen, waar goed en prettig gewerkt en geleerd kan worden. Maar ondanks alle inspanningen kunnen jongeren grensoverschrijdend gedrag vertonen. Om in dergelijke situaties planmatig, verstandig, eenduidig en consequent te kunnen handelen is een houvast belangrijk. Om die reden is in de gemeenten Oost Gelre, Winterswijk en Aalten een convenant afgesloten met scholen, politie, justitie en gemeente. In het convenant staan afspraken over samenwerking en informatie-uitwisseling. In Berkelland is er binnen de Voormekaar teams per school een contactpersoon vastgelegd, daarmee vindt de samenwerking en informatie-uitwisseling plaats.

⁷ De Emovo (Elektronische MOonitor en VOorlichting) is een vragenlijst om de gezondheid en leefstijl van jongeren in het voortgezet onderwijs te volgen. De GGD neemt deze vragenlijst af op school via het internet. Leerlingen van klas 2, 3VMBO en klas 4 HAVO/VWO krijgen hiervoor een uitnodiging.

Samenvatting

Thema	Wat gaan we er voor doen?
Jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit	✓ Alle zorgjongeren worden besproken in het lokale casusoverleg.✓ Justitiële- en risicojongeren worden in de Veiligheidskamer besproken.✓ Uitvoering geven aan het lokaal jeugdbeleid.✓ In 2019 deelnemen aan het Emovo onderzoek.✓ Uitvoeren groepsscan samen met politie bij het onderscheiden van een jeugdgroep.
Jeugd, alcohol en drugs	✓ Het alcoholmatigingsbeleid blijvend opnemen in het lokaal preventie en handavingsplan.✓ Uitvoering geven aan het lokale preventie en handavingsplan (o.a. mystery guest, Ikpas, instructie verantwoord schenken sportkantine).✓ Diverse preventieactiviteiten opzetten met o.a. als doel dit thema bespreekbaar te maken in het gezin.✓ De boa's sturen jeugdigen door naar Halt.
Seksuele uitbuiting en jeugdprostitutie/aanpak pooierboys	✓ Aanpak jeugdprostitutie/pooierboys (deelname in ketenaanpak).✓ Verminderen (risico op) slachtofferschap seksuele uitbuiting en jeugdprostitutie door gerichte voorlichting, deskundigheidsbevordering en vroegsignalering.
Convenant veilige school	✓ Het beleid rond veiligheid in en om school handhaven, evt. in een 'convenant veilige school'.

5. Fysieke veiligheid

Fysieke veiligheid omvat meerdere aspecten. Een aspect waar iedereen dagelijks mee in aanraking komt is de verkeersveiligheid. Dit is voor gemeenten een belangrijk onderwerp, waar dagelijks in allerlei ontwikkelingen rekening mee gehouden moet worden. Een ander aspect waarmee de meeste mensen gelukkig minder mee in aanraking komen is brandveiligheid. De brandweer is onderdeel van de Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland, maar werkt nog altijd onder verantwoordelijkheid van de gemeente. Samen met brandweer en omgevingsdienst wordt gekeken naar de omgevingsveiligheid van onze inwoners. Tenslotte is de gemeente verantwoordelijk voor een goede voorbereiding op een grote ramp of crisis.

Verkeersveiligheid

Het Regionaal Orgaan Verkeersveiligheid (ROV) Oost-Nederland is in Gelderland en Overijssel de partner voor verkeersveiligheid, het is een initiatief van de provincie Gelderland en Overijssel. Begin 2014 is de samenwerkingsovereenkomst gesloten. Het ROV stimuleert vooral de samenwerking op gedragsbeïnvloeding voor verkeersveiligheid en draagt zorg voor een deel van de uitvoering. Gelijksortige activiteiten en projecten, die in meerdere plannen voorkomen, kunnen dan op grotere schaal als één project worden uitgevoerd.

Daarnaast is in elke gemeente een lokale afdeling van Veilig Verkeer Nederland actief. Zij richten zich op activiteiten als

- deelname en oefen voor het landelijk verkeersexamen op basisscholen
- fietskeuringen op basisscholen
- scootmobiel cursus
- fietsvaardigheidstraining op de e-bike.

Ook de politie houdt zich bezig met verkeersveiligheid, in de vorm van toezicht in het verkeer en onderzoek bij verkeersongevallen. Zij geven daarbij aanbevelingen voor maatregelen.

Het valt op dat er steeds meer ongevallen plaatsvinden met e-bikes, vooral onder ouderen. Ook is te zien dat de meeste verkeersongevallen in Achterhoek Oost plaatsvinden buiten de bebouwde kom op wegen met een maximumsnelheid van 60 km/uur. Hier is geen aanwijsbare oorzaak voor te geven, maar er is een sterk vermoeden dat gebruik van de mobiele telefoon en een te hoge snelheid in veel gevallen een rol spelen. Het verkeerstoezicht van de politie richt zich daarom op deze twee aspecten en rijden onder invloed.

Brandweer en brandveiligheid

De vier gemeenten zijn samen met nog 18 gemeenten lid van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland (VNOG). Alle brandweertaken zijn bij de veiligheidsregio ondergebracht. De burgemeesters zijn lid van het Algemeen Bestuur (AB) en bepalen zo mee aan het beleid dat daar wordt gemaakt. De brandweer werkt nog steeds met lokale vrijwilligers en rukt uit vanuit 9 posten in Achterhoek Oost.

Brandveiligheid

Van oudsher richt de brandweer zich ook op advisering binnen het stelsel van vergunningverlening en handhaving. Gezien de ontwikkelingen (complexere samenleving, Omgevingswet) en de aandacht die deze vragen zal bij gelijkblijvende capaciteit met name op de hoogste risico's ingezet worden. Er wordt aansluiting gezocht bij de gemeentelijke beleidsinstrumenten op dit gebied, bijvoorbeeld het Handhavings Uitvoerings Plan (HUP). Er zal meer en meer gestuurd worden op degenen / doelgroepen die het in hun macht hebben de staat van brandveiligheid te veranderen i.p.v. de traditionele weg van wet- en regelgeving, zodat de capaciteit zo efficiënt mogelijk wordt ingezet; dit zoveel mogelijk integraal samen met partners zoals GHOR, Waterschap, Regionale Uitvoeringsdiensten e.d. Op deze manier wordt geanticipeerd op de komst van de nieuwe Omgevingswet en de ontwikkelingen op het gebied van Private Kwaliteitsborging.

De hoogste risico's komen uit het risicoprofiel voor de brandweer (Brandrisicoprofiel) en er wordt nadrukkelijk de verbinding met de daadwerkelijke incidentbestrijding gezocht; de wijze van advisering heeft namelijk gevolgen voor de uiteindelijke bestrijding van incidenten. Informatiesturing en uitwisseling van (digitale) gegevens tussen Veiligheidsregio en gemeenten is hierbij van cruciaal belang. Ook hier wordt op ingezet.

Komende beleidsperiode zullen bij gelijkblijvende toegekende middelen prioriteiten moeten worden gesteld door het bestuur van de Veiligheidsregio om aan de steeds complexer wordende vraag (Risicobeheersing) te kunnen voldoen; hoe hoger de impact, hoe meer inspanning Risicobeheersing hierop zal plegen om invulling te geven aan de bestuurlijke verantwoordelijkheid. Prioritering van alle werkzaamheden van Risicobeheersing en vervolgens programmatisch uit te voeren:

- Minder doden en gewonden door brand (incl. hulpverleners);
- Minder onomkeerbare schade door brand (kunst, monumenten, milieu);
- Minder economische schade door brand⁸;
- Minder dierenleed bij brand;
- Minder materiële schade door brand.

Brandveilig leven

De brandweer zet de komende jaren nog meer in op het thema brandveiligheid, dit moet een thema worden dat door de gehele samenleving wordt gedragen. De brandweer ondersteunt bij het bereiken van bewustwording en streeft naar een duurzame gedragsverandering. Onder de noemer van Brandveilig Leven is al flink geïnvesteerd op de gewenste gedragsveranderingen. Brandveilig Leven is erop gericht om het risicobewustzijn van de samenleving te verhogen, risico beïnvloeding te creëren en het handelingsperspectief te stimuleren. Het gaat hier om alle activiteiten die zijn gericht op het direct verbeteren van de (brand-)veiligheid in de leef(woon-)omgeving. Het vergroten van het risicobewustzijn en de zelfredzaamheid zijn daarbij kernelementen. De vier gemeenten nemen daarom deel aan het project Langer veilig thuis wonen in de Achterhoek, dat zich richt op deze doelen.

Pop-up store

De brandweer realiseert periodiek een pop-up store in samenwerking met een gemeente. In een leegstaand winkelpand wordt, gedurende 6 weken, uitleg gegeven over brandveiligheid. Doordat brandweermensen in de winkel staan en hun verhaal vertellen is het doel mensen bewust te maken van wat zij kunnen doen om brand te voorkomen en wat ze moeten doen als er onverhoopt brand ontstaat. Elke gemeente in Achterhoek Oost wil voor 2020 deze winkel gehuisvest hebben.

Beleving van brandveiligheid

Uit onderzoek⁹ van de gemeenten eind 2017 blijkt dat de inwoners binnen Achterhoek Oost goed op de hoogte zijn van maatregelen die een woningbrand helpen voorkomen. Daarnaast hebben de inwoners aangegeven in het bezit te zijn van verschillende brandpreventie middelen, waarbij de rookmelder het meeste voorkomt. Om de veiligheidsbeleving van de inwoners in Achterhoek Oost verder te verbeteren is aan de inwoners gevraagd of zij nog behoeften hebben op het gebied van brandpreventie. Uit deze behoeften is naar voren gekomen dat de inwoners graag informatie willen ontvangen over brandpreventie middelen en maatregelen. Deze informatie kan verspreid worden via een flyer in lokale kranten of via de websites van de gemeentes. In de flyer kan tevens aangegeven waar men brandpreventie middelen kan aanschaffen.

Het regionale risicoprofiel

Het regionale risicoprofiel is een wettelijke beleidsinstrument voor het inventariseren en analyseren van de in de regio voorkomende risico's. Het regionale risicoprofiel wordt één keer per vier jaar opgesteld. Medio 2016 is het regionaal risicoprofiel 2017-2020 opgeleverd door de Veiligheidsregio Noord- en Oost Gelderland. Voor de risico-inventarisatie en risicoanalyse is het regionaal risicoprofiel uit 2011 als basis gebruikt en geüpdatet.

⁸ Denk hierbij aan grootschalige, plotselinge werkloosheid door bedrijfsbrand grote, lokale, werkgever, maar ook aan verstoringen van logistiek door wegvallen van (snel)wegen a.g.v. brand, rook of ongevallen.

⁹ Zomer, L.J., onderzoek naar de brandveiligheidsbeleving in de Achterhoek, 2018, pp. 30 e.v.

Gedurende de looptijd van het risicoprofiel 2017-2021 wordt aan 4 'thema's meer aandacht besteed. Voor elk van deze thema's worden scenario's uitgewerkt op basis waarvan maatregelen genomen kunnen worden.

- Het incidenttype *Overstromingen* (rivieren en regionale wateren) staat prominent op de agenda. Het werk dat de afgelopen jaren is verzet heeft ervoor gezorgd dat het risico niet verder is toegenomen. De impact ten aanzien van de continuïteit van de samenleving is echter wel toegenomen in de ogen van de experts.
- Het scenario 'brand in gebouw met verminderd zelfredzame personen' is gewijzigd in *Thuiswonende verminderd zelfredzamen*. De komende 15 jaren zijn 2 miljoen inwoners van Nederland 80 jaar of ouder zijn, risico's op diverse veiligheidsterreinen nemen hierdoor drastisch toe. Door deze demografische ontwikkelingen zijn er meer risico's in zowel de sociale als fysieke veiligheid domein te verwachten.
- Het scenario *Uitval energievoorziening* is nog steeds een belangrijke, mede vanwege de toenemende afhankelijkheid van elektriciteit.
- Het scenario *Uitval ICT* is ook nog steeds een belangrijke, hiervoor is een nieuwe beoordeling opgesteld, mede vanwege de toenemende afhankelijkheid van ICT.

Omgevingsveiligheid

Omgevingsveiligheid gaat over de risico's voor mens en milieu bij gebruik, opslag en vervoer van gevaarlijke stoffen. Op de Risicokaart¹⁰ is te zien welke risicovolle bedrijven, transportroutes en buisleidingen waar zijn gelegen. De gemeente is verplicht om risico's te inventariseren, die zijn, samen met handelingsperspectieven tijdens calamiteiten, te vinden op de Risicokaart. De ODA houdt de Risicokaart actueel.

Verdere uitwerking van het externe veiligheidsbeleid is te vinden in de beleidsvisies van de gemeenten.

Bevolkingszorg (Rampenbestrijding en crisisbeheersing)

Binnen de Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland (VNOG) worden de crisistaken van de deelnemende organisaties gebundeld. Naar elk van de taken wordt gerefereerd als een kolom. De brandweertaken zijn georganiseerd in de rode kolom, de politietaken in de blauwe kolom, gezondheidszorgtaken in de witte kolom en de gemeentelijke taken in de oranje kolom en wordt Bevolkingszorg genoemd. De oranje kolom binnen de VNOG is gericht op samenwerking binnen de 22 gemeenten en de VNOG op het gebied van gemeentelijke verantwoordelijkheid bij crisisbeheersing. Onderdelen hierbinnen zijn crisiscommunicatie, acute zorg, herstelzorg en ondersteuning.

Om de positie van de oranje kolom binnen de VNOG te versterken is bureau Bevolkingszorg als afdeling ontwikkeld naast GHOR, Brandweer en politie. Het werk blijft plaatsvinden vanuit de gemeenten, waarbij bureau Bevolkingszorg zorgt voor de regionale coördinatie en ondersteuning van de 22 gemeenten.

Alle gemeenten participeren actief in de diverse werkgroepen die bestaan. Het doel van de werkgroepen is het door ontwikkelen van de Bevolkingszorg en het organiseren van opleidingen en oefeningen.

¹⁰ www.risicokaart.nl

Samenvatting

Thema	Wat gaan we ervoor doen
Omgevingsveiligheid	✓ Uitvoering geven aan het lokale externe veiligheidsbeleid.
Brandveilig leven	✓ Komst van de pop-up store in de periode 2019-2022 in de grootste kernen, namelijk Borculo, Eibergen, Winterswijk. Lichtenvoorde, Groenlo, Aalten en Dinxperlo. ✓ Deelname aan project Langer Veilig thuis wonen in de Achterhoek. ✓ Aanbieden van voorlichting na brand. ✓ Preventieactiviteiten ter voorkoming van brand.
Bevolkingszorg	✓ Stimuleren deelname geplande mono- en multidisciplinaire opleidingen en oefeningen. ✓ 2 maal per jaar voeren de gemeenten in Achterhoek Oost een onaangekondigde belofening uit voor alle deelnemers in de 4 gemeenten. Dit betreft leden GBT en team Bevolkingszorg.

6. Integriteit en veiligheid

Polarisatie en radicalisering

De afgelopen jaren was en de komende periode is de aanpak van radicalisering en gewelddadig (moslim)extremisme internationaal en nationaal een belangrijk thema. Het is echter ook een lokaal thema. Enkele casussen in Achterhoek Oost laten zien dat dit gebied geen uitzondering vormt. De gemeente heeft een belangrijke rol in de integrale aanpak. In de lokale aanpak staat een combinatie van preventie, repressie en nazorg centraal. De gemeente werkt samen met de ketenpartners uit het veiligheids- en sociale domein. De aankomende periode wordt er onder andere bewustwording en expertise gecreëerd bij de betrokken professionals over hoe om te gaan met signalen in het kader van (vroeg)signalering radicalisering / polarisatie. Naast (vroeg)signalering zijn de gemeenten met haar veiligheidspartners ook alert op terugkeerders uit strijdgebied en het leveren van nazorg aan deze groep.

Mocht er zich onverhoopt toch casuïstiek voor doen in Achterhoek Oost dan worden deze besproken in het casuoverleg (radicaliseringstafel) van het Veiligheidshuis. Verschillende partners waaronder Politie, Openbaar Ministerie, Jeugdbescherming Nederland, Raad van Kinderbescherming, Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding (NCTV) en de Gemeente bespreken samen de signalen en de vervolgaanpak. Deze vorm van samenwerking wordt de aankomende jaren voortgezet.

Tot slot is een trend gaande van polarisatie in de samenleving. Zo is een toename te zien in rechts-extremistische incidenten en ook recente ontwikkelingen in Turkije hebben voeding gegeven aan toenemende spanningen binnen en tussen bevolkingsgroepen¹¹. Om die reden wordt gekeken of de signalen en casuïstiek van links- en rechtsextremisten ook aan de (radicaliserings)tafel van het Veiligheidshuis besproken moet worden.

Georganiseerde criminaliteit (Ondermijning)

Drugshandel, uitbuiting, mensenhandel, illegale hennepsteelt in woningen, bedrijfspanden of op agrarisch gebied zijn enkele vormen van georganiseerde criminaliteit. Voor burgers en de overheid is georganiseerde criminaliteit niet altijd even zichtbaar. Toch hebben de criminele activiteiten op verschillende wijzen hun impact in de gemeente. Zo kan de veiligheid van het woon- en leefklimaat in wijken en buurten verslechteren door overlast van criminele activiteiten. Daarnaast kunnen economische activiteiten van lokale bedrijven ontwricht raken. Illegaal ondernemerschap veroorzaakt namelijk concurrentievervalsing. Malafide ondernemers kunnen bijvoorbeeld een lagere kostprijs hebben of verliezen aanvullen met zwart geld.

Samen met het Openbaar Ministerie, Politie en andere (opsporings)partners werken de gemeenten uit Achterhoek Oost intensief samen in de bestrijding van georganiseerde criminaliteit. Het Regionaal Informatie en Expertise Centrum Oost Nederland (RIEC ON) ondersteunt gemeenten in de bestuurlijke aanpak op onder andere de thema's mensenhandel, georganiseerde hennepsteelt, vastgoedfraude, witwassen en overige financieel-economische criminaliteit¹². Het doel van het RIEC ON is om te voorkomen dat criminele organisaties onbewust door de overheid worden gefaciliteerd en dat daarmee een vermenging ontstaat tussen de boven- en onderwereld.

¹¹ Jaarplan 2017 Arrondissementsparket Oost-Nederland, Openbaar Ministerie, Versie 1.0; 16 september 2016

In 2018 is er per gemeente een ondermijningsbeeld vastgesteld. Een ondermijningsbeeld is een bundeling van signalen en fenomenen van criminele aanwezigheid en activiteiten binnen een bepaald geografisch gebied. Dit ondermijningsbeeld is, onder leiding van het RIEC, in samenwerking met Politie en Gemeente opgesteld. In 2019 starten de gemeenten uit Achterhoek Oost met het uitvoeren van de conclusies en aanbevelingen uit het ondermijningsbeeld. Ten aanzien van concrete casuïstiek schakelen gemeenten in Achterhoek Oost RIEC ON in voor advies over de keuze en inzet van het bestuurlijk instrumentarium, ondersteuning bij toepassing van de Wet Bibob en voor het verbeteren van de informatiepositie.

Het versterken van onze informatiepositie wil zeggen dat we meer zicht willen krijgen op lokale verschijningsvormen van georganiseerde criminaliteit. Dit vraagt, naast inzicht, een goede samenwerking tussen verschillende afdelingen binnen de gemeente. Hierdoor kunnen signalen tijdig worden opgepakt en kunnen gemeenten en haar veiligheidspartners in een vroegtijdig stadium op deze signalen reageren. Hiermee willen de Achterhoekse gemeenten voorkomen dat personen met criminele activiteiten zich een positie verwerven of misbruik maken van facilitering door de gemeente. Het RIEC ON kan ondersteunen bij het vormgeven van deze aanpak.

Naast de intensieve samenwerking met het RIEC ON op dit thema gaan de Achterhoekse gemeenten een regionale werkgroep ondermijning in het leven roepen. De lokale aanpak van ondermijning wordt versterkt als we ook als regio Achterhoek éénduidig en vanuit hetzelfde niveau van bewustwording, inrichting en weerbaarheid optreden tegen ondermijning. De werkgroep zal een gezamenlijk plan van aanpak opstellen en uitvoeren met als doel een duidelijk signaal afgeven dat ondermijning in de Achterhoek geen voet tussen de deur zal krijgen.

De aankomende periode wordt ingezet op de aanpak van georganiseerde criminaliteit (ondermijning) door onder andere: inrichten regionale werkgroep ondermijning, opstellen plan van aanpak ondermijning, uitvoering te geven aan het hennepconvenant, implementeren van Damocles beleid (beleidsregels om panden te kunnen sluiten bij drugshandel of hennepkwekerijen), bewustwordingsbijeenkomsten ondermijning organiseren voor interne medewerkers en samenwerkingspartners, generen ondermijningsbeeld per gemeente, controleren van illegale bewoning (vooral op vakantieparken en campings) en toepassen van de Wet Bibob. Elke gemeente in Achterhoek Oost geeft uitvoering aan het eigen Bibob-beleid.

Tot slot is het thema veilig buitengebied een nieuwe ontwikkeling. Een interessante variant voor het gebied van Achterhoek Oost vanwege het uitgestrekte buitengebied. Dit instrument kan gebruikt worden in de strijd tegen ondermijning door agrariërs bewust te maken en aan te geven waar ze terecht kunnen met signalen. De gemeenten in Achterhoek Oost zijn in 2018 gestart, danwel gaan in 2019 starten met het opzetten van Keurmerk Veilig Buitengebied.

Samenvatting

Thema	Wat gaan we er voor doen?
Polarisatie en radicalisering	✓ Bewustwordingsbijeenkomsten organiseren voor professionals met als doel hoe om te gaan met (vroeg)signalering radicalisering / polarisatie. ✓ Deelname aan de radicaliseringstafel van het Veiligheidshuis. ✓ Jaarlijks (bestuurlijk)overleg met het bestuur van de Moskee om dit thema bespreekbaar te maken.
Georganiseerde criminaliteit	✓ Uitvoering geven aan het lokale Bibob-beleid. ✓ Uitvoering geven aan het Regionale Hennepconvenant. ✓ Uitvoering geven aan het Damocles beleid zodat tijdelijk panden gesloten kunnen worden bij drugshandel of hennepkwekerijen. ✓ Bewustwordingsbijeenkomsten ondermijning organiseren voor interne medewerkers en externe partners (ODA, politie, brandweer). ✓ Inrichten gemeentelijk meldpunt waar interne collega's en externen terecht kunnen met signalen in het kader van ondermijning. ✓ Implementeren lokaal ondermijningsbeeld. ✓ Deelname aan werkgroep ondermijning Achterhoek en faciliteren projectleider. ✓ Meewerken aan het opstellen en uitvoeren plan van aanpak ondermijning Achterhoek. ✓ Volgen ontwikkelingen binnen het Regionale Platvorm Ondermijning van het Veiligheidsnetwerk Oost Nederland. ✓ Controleren op o.a. illegale bewoning op vakantieparken en campings. ✓ Opstarten en uitvoering geven aan het project 'veilig buitengebied'. ✓ Voorlichtingsdag externe partners organiseren: "Wat zijn signalen voor het herkennen van hennepkwekerijen en drugslabs"?